

מראי מקומות - סוכה

לז.

תמה ולכן גם בציור דסודר לא הוי נדון של חציצה לדעת הר"ן, דכל השאלה היא אם נחשב לקיחה, וחי' רבא דלקיחה ע"י דבר אחר ג"כ חשיב לקיחה. והבית יוסף (תרנא, ס"ו ז) כ' בשם האגודה לסלק דבר החוצץ בין הלולב ובין היד, ולכן מסירין ציציות ותפילין מן היד, ונשים טבעותיהן, ונראה לי דמש"ה א"צ להסירן, דדוקא היכא דכריך כולה ידיה. וע' בדרכי משה (שם, ה) שהביא בשם המהרי"ל שהיה מסיר התפילין משום חציצה. וברמ"א כ' דנהגו להחמיר להסיר התפילין וטבעות מידם, אבל מדינא אין לחוש הואיל ואין כל היד מכוסה בהן. אבל הט"ז (שם, ז) כ' דאינו יודע מקור להקל בזה, דלכאו' מבואר מהסוגיא דנחשב האגד לחציצה, אף דחוצץ רק במקצתו, וכמ"ש תוס' דאפי' חציצה במקצת הוי חציצה. וע' מג"א (ס"ק יח) שכ' דל"ק מהגמ', דס"ל להאגודה דכל שאינו מכסה כל היד בטל לגבי היד, ואין זה שייך אלא לגבי סודר על היד, אבל לגבי האגד, דאינו על היד אלא על הלולב, ודאי יש לחוש לחציצה במקצת, אבל בטבעות ובתפילין, ודאי יהיו יכולין לומר דבטלין הן להיד. (ולפ"ז י"ל דגם אתי כתוס', דתוס' מדבר רק לענין חציצות שאינם על היד, אבל אם החציצה היא על היד, אז יהי' שייך לומר דבטל לגבי היד אם אינה מכסהו לגמרי, וצ"ע בזה.) וע' בבאיור הגר"א, דמבואר דס"ל דדעת הרמ"א דלא כתוס', אלא כהר"ן, דאין נדון של חציצה בלולב, וכל הפסול הוא היכא דכורך דבר על הלולב, אבל היכא דכורך על ידו, בטל לגבי היד. וע' כפות תמרים דכ' דאולי אין הרמ"א חולק על התוס', וס"ל דיכול ליטול הלולב במקצת היד שאין בה רצועת התפילין וטבעות, ובזה מיישב מנהג העולם שאינם מקפידים להסיר טבעותיהם בשעת נטילת לולב. וע' מ"ב (ס"ק לו) דכ' דכיון דכמה אחרונים הנ"ל ס"ל דיש לחוש מעיקר הדין, ע"כ יש לחזור ויטלנו בלא ברכה (אולם בשעה"צ מבואר דהבין דאף המג"א אינו מיישב לדעת תוס', ואולי אם הי' סובר דהמג"א מיישב את תוס' ג"כ, הי' מיקל טפי, וצ"ע).

ד. אלא לאו ש"מ לקיחה ע"י דבר אחר שמה לקיחה הק' הרש"ש, מה ענין אזוב לכאן, הא מאי דאמרי' דצריך לקיחה תמה הוא שום דכתיב ולקחתם אצל הד' מינין, אבל אצל אזוב כתיב "ולקח", וכן ק' באפר פרה דלקמן, ע"ש מש"כ.

א. בסוכות תשבו שבעת ימים, סוכה של כל דבר הק' הערוך לנו, איך משמע מזה דסוכה של כל דבר לאפוקי הק"ו. וע"ש מש"כ ליישב ע"פ התורת כהנים דדריש מהא דכתי' כל האזרח בישראל ישבו בסוכות, דבא לרבות סוכות של מינים הרבה. ועלי הדס... עלי הדס לסכך- לעיל (ב) מבואר דהדס דקרא זה הוא הדס שוטה, וא"כ לכאו' משמע מגמרן דהדס שוטה הוא מין של הדס. ואף דהדס שוטה פסול להדס של לולב, מ"מ הרי מין הדס הוא וכשר עכ"פ לסכך, ע' בכפות תמרים בזה. והק' בהערות להגר"ש, הא אי' ברא"ש (ס"ד יד) דנח' הבה"ג ור' נטרונאי גאון אם הדס שוטה נחשב למין של ד' מינים לענין בל תוסיף, דהא דוקא במין אחר עובר בבל תוסיף, ולא במין הדס גופא. ולכאו' ראי' ברורה מגמרן לשי' ר' נטרונאי דנחשב למינו, דאל"כ איך מסככין בו, וכ' דאולי הבה"ג לא גרס זה בגמ', וכמו שהגר"א מגי' כאן.

ב. מעשה ביקירי ירושלים, וכו' הק' הכפות תמרים, מה מוסיפה הגמ' בהבאת ברייתא זו, הא כבר שנינו כן במתני'. ותי' דבמתני' שנינו אנשי ירושלים, והי' משמע דכולם עשו כן. וע"ז הביא הגמ' מברייתא דרק העשירים הנכבדים היו מבזבזין לעשות גימוניות של זהב, ולא המון העם. עוד תי' דבא לחדש דאפי' אם לא הי' מנהג של כולם, מ"מ יכולים להביא ראי' מהמעשה, דודאי ידעו רבנן מהמנהג, והיו מוחים אם הי' שלא כדין. עוד צידד דבמתני' משמע דמה שדחה הראי', לא הי' מידיעה ברורה שעשו אגד ממטה, אלא צידד דאפשר עשו כן. אבל מלשון הברייתא משמע שהי' פשוט לו שעשו כן, וא"כ ודאי אין שייך להביא ראי' משם.

ג. כי היכי דלא תיהוי חציצה כ' תוס' דקסבר רבה מין במינו חוצץ, ואע"ג דמקצתה בחציצה ומקצתה בלא חציצה, מ"מ נחשב לחציצה. אבל ע' ר"ן שפי' סוגיין באו"א, דכל נידון הסוגיא הוא משום לקיחה תמה, שהרי אין לנו שום מקור לומר שיש דיני חציצה בלולב, וכוננת רבה לומר שיהי' לקיחה תמה, וע"ז השיב רבא דכל לנאותו אינו חציצה, דהיינו דבטל לגבי הלולב והוי לקיחה